Ninove-Brusselseheerweg

oktober-november 2019

J. Van Nuffel, S. Genbrugge, A. De Logi & J. Hoorne

DL&H-Nota

De Logi & Hoorne
ARCHEOLOGIE

Colofon

Project
Ninove Brusselseheerweg
Nota

Erkend Archeoloog:
De Logi & Hoorne bvba
OE/ERK/Archeoloog/2015/00052
Canadezenlaan 1A
9991 Adegem
BTW BE 0845.028.465 RPR Gent
www.dl-h.be

DL&H Archeologienota
© 2019 – De Logi & Hoorne bvba

Auteurs:
Jana Van Nuffel
Sebastiaan Genbrugge
Johan Hoorne

Niets uit deze publicatie mag vermenigvuldigd worden, opgeslagen in geautomatiseerde gegevensbestanden en/of openbaar gemaakt worden onder enige vorm of wijze ook (digitaal, mechanisch, door fotokopie) zonder toestemming van De Logi & Hoorne bvba

Inhoud

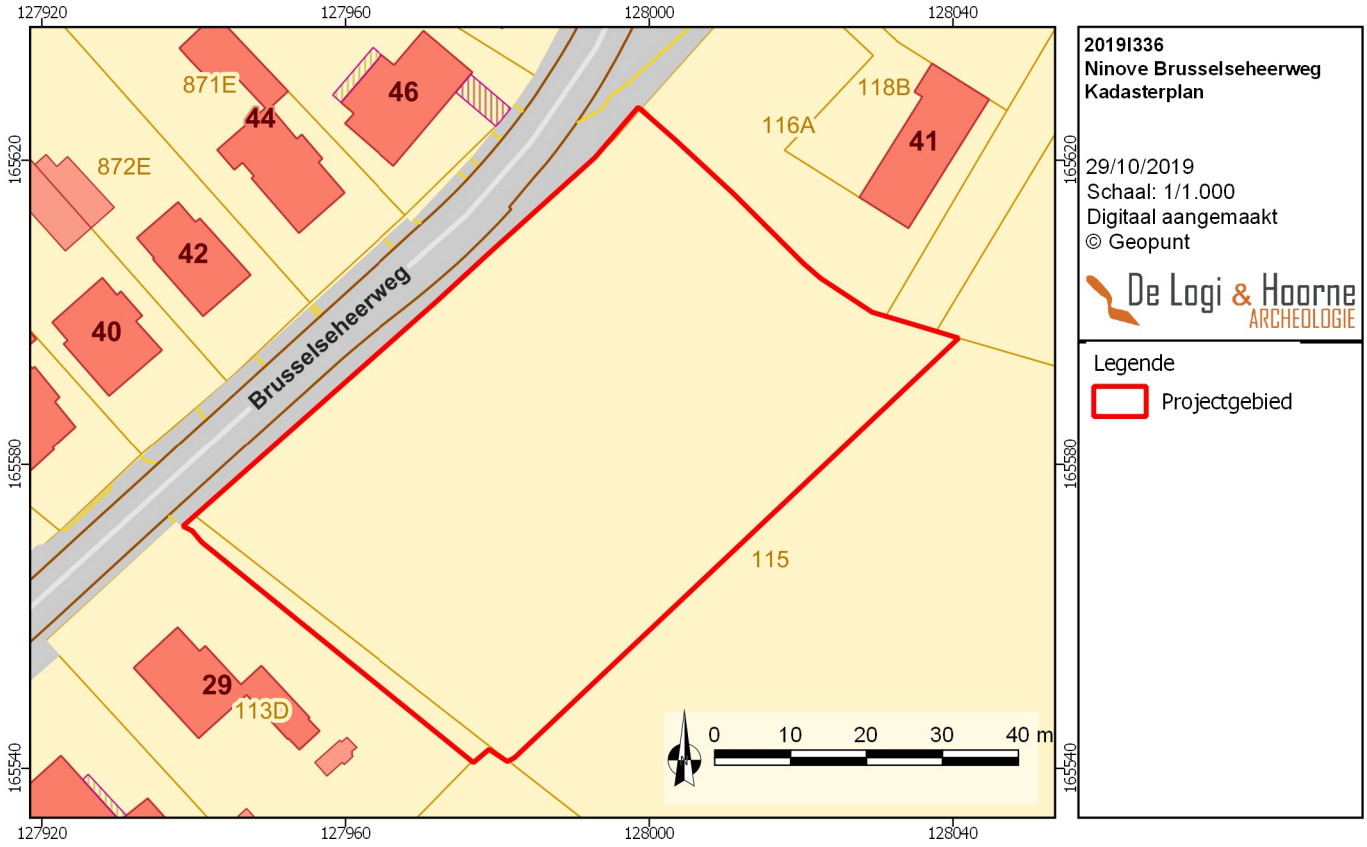
DEEL 1:VERSLAG VAN RESULTATEN 5
Abstract 5

HOOFDSTUK 1: PROEFSLEUVENONDERZOEK 5
1. Beschrijvend gedeelte 5
1.1. Administratieve gegevens 5
1.2. Onderzoeksopdracht 5
1.2.1. Vraagstelling 5
1.2.2. Randvoorwaarden 7
1.3. Onderzoeksstrategie en -methode 7
1.3.1. Motivering 7
1.3.2. Onderzocht gebied in cijfers 8
1.3.3. Vondstselectie en staalname 8
1.3.4. Organisatie en gebruikte materialen 8
1.3.5. Motivering afwijkingen op voorziene strategie 8
1.3.6. Inbreng geconsulteerde specialisten en wetenschappelijk advies 8

2. Assessmentrapport 8
2.1. Methoden, technieken en criteria 8
2.2. Aardkundige opbouw 9
2.2.1. Aardkundige eenheden 9
2.2.2. Geomorfologie 11
2.3. Assessment van de sporen, spoorcombinaties en archeologische structuren 11
2.3.1. Stratigrafische opbouw van de archeologische site 11
2.3.2. Het sporenbestand algemeen 12
2.4. Assessment van de vondsten 12
2.5. Assessment van de stalen 12
2.6. Conservatie-assessment 12
2.7. Datering en interpretatie van het onderzochte gebied 12
2.8. Confrontatie met eerder uitgevoerd onderzoek 12
2.9. Verwachting ten aanzien van archeologisch erfgoed 12
2.10. Synthese 13
2.11. Samenvatting 18

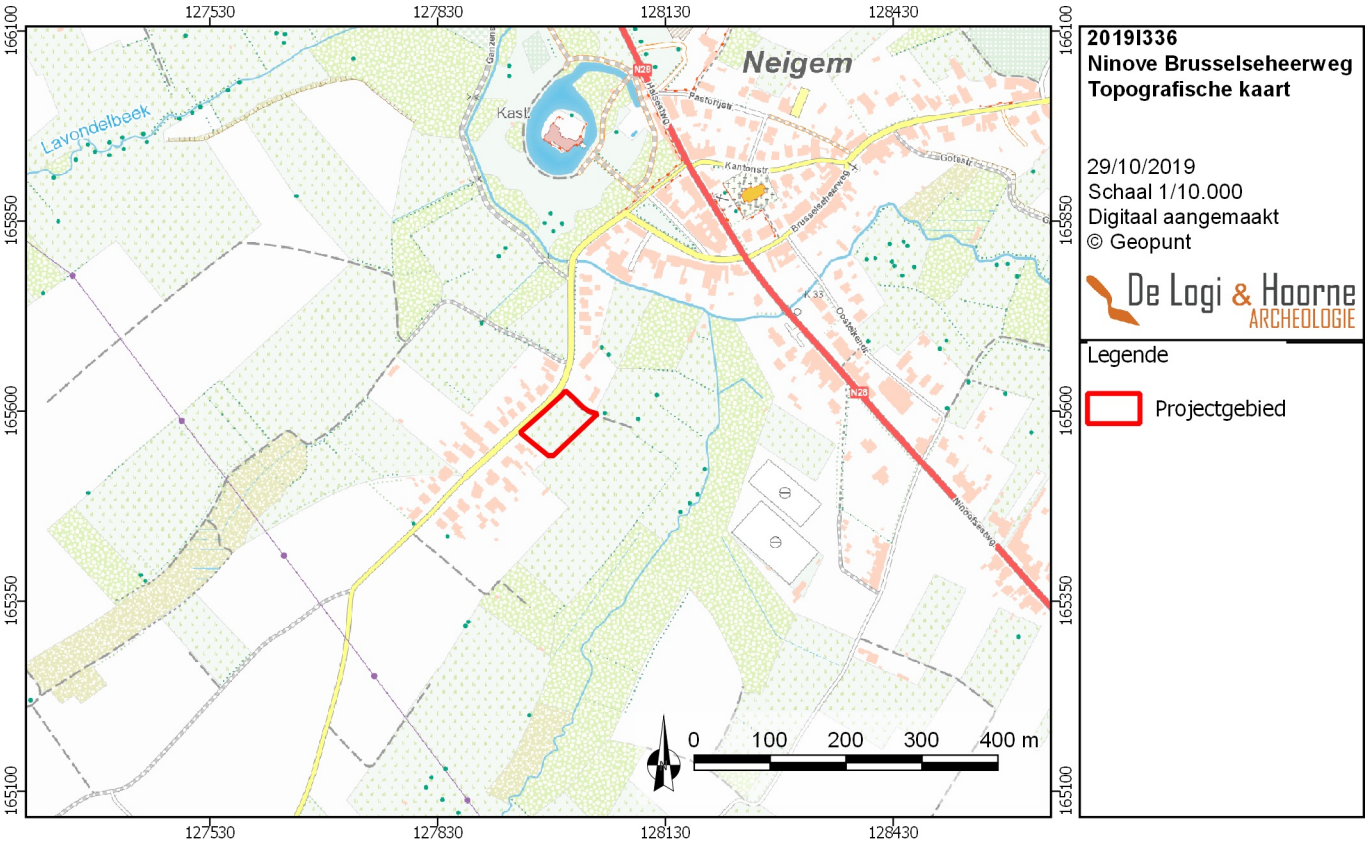
HOOFDSTUK 2: BIBLIOGRAFIE EN BIJLAGEN 19
1. Bibliografie 19
2. Bijlagen 20
2.1. Lijst van plannen en kaarten 20
2.2. Fotolijst 21
2.3. Sporenlijst 22
2.4. Referentieprofielen 23

DEEL 2: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN 24
1. Gemotiveerd advies voor het al dan niet moeten nemen van maatregelen 24
1.1. Volledigheid uitgevoerde vooronderzoek 24
1.2. Afwezigheid van een archeologische site 24

Figuur 1: Kadasterkaart met aanduiding van het projectgebied (© AGIV)

Figuur 2: Topografische kaart met aanduiding van het projectgebied (© Geopunt)

DEEL 1:VERSLAG VAN RESULTATEN

Abstract

Op het perceel van 4097m² langs de Brusselseheerweg in Neigem (Ninove) wordt een verkaveling gepland waarvoor een omgevingsvergunning vereist is en bijgevolg een archeologienota diende opgesteld te worden. De eerste fase hiervan — het bureauonderzoek en landschappelijk booronderzoek — kon geen uitsluitsel bieden over de aanwezigheid van een archeologische (artefacten)site binnen het projectgebied. Daarom werd een proefsleuvenonderzoek geadviseerd. Na de uitvoering van het proefsleuvenonderzoek blijkt dat er zich binnen het projectgebied geen archeologische site bevindt. De aangetroffen sporen kunnen in verband worden gebracht met kuilen uit de nieuwe of nieuwste tijd. Er werden geen relevante archeologische sporen aangetroffen. Een eventueel archeologisch vervolgonderzoek in de vorm van een opgraving biedt geen potentieel tot kenniswinst. Bijgevolg is bijkomend onderzoek in het kader van deze ontwikkeling niet nodig.

Hoofdstuk 1: Proefsleuvenonderzoek

1. Beschrijvend gedeelte

1.1. Administratieve gegevens

Projectcode:	2019I336
Sitecode:	NIN-BRU-19
Nummer van het wettelijk:	Niet van toepassing
Erkende archeoloog:	De Logi & Hoorne bvba OE/ERK/Archeoloog/2015/00052
Locatie projectgebied:	Neigem (Ninove), langs de Brusselseheerweg, ter hoogte van huisnummer 31-39.
Bounding box (Lambert72):	punt 1: X: 127937,68; Y: 165625,53 punt 2: X: 128037,59; Y: 165541,03
Kadaster:	Ninove, Afdeling 6/Lieferinge, Sectie A: 115 (partim), 113E (partim)
Oppervlakte projectgebied:	4097m²
Oppervlakte percelen:	15306m²
Termijn uitvoering proefsleuven:	30 september 2019
Termijn uitvoering rapportage:	1 oktober tot 4 november 2019
Betrokken actoren:	Jana Van Nuffel (Erkend archeoloog, veldwerkleider); Sebastiaan Genbrugge (Assistent-aardkundige); Frederik De Kreyger (Erkend archeoloog); Nele Heynssens (Erkend archeoloog); Adelheid De Logi en Johan Hoorne (Zaakvoerders erkend archeoloog, redactie)
Wetenschappelijke advisering:	Niet van toepassing
Kadasterkaart:	Figuur 1
Topografische kaart:	Figuur 2

1.2. Onderzoeksopdracht

1.2.1. Vraagstelling

Dit proefsleuvenonderzoek heeft als doel het archeologisch potentieel van het projectgebied van 4097m² langs Brusselseheerweg in Neigem (Ninove) te bepalen. Na het afronden van het bureauonderzoek en het landschappelijk booronderzoek bleven een aantal onderzoeksvragen open, waarop dit onderzoek een antwoord moet formuleren. Op basis van de resultaten van het proefsleuvenonderzoek moet afgewogen kunnen worden of verdere maatregelen in het kader van het archeologisch vooronderzoek nodig zijn, en welke deze zijn. Uiteindelijk moet dit bijdragen aan de finale afweging of voor een (deel van) het projectgebied al dan niet verdergezet onderzoek in de vorm van een archeologische opgraving noodzakelijk is, en of er mogelijkheden tot behoud *in situ* bestaan, en wat hiervoor de voorwaarden en vereisten zijn. Een dergelijke inschatting kan gebeuren na het beantwoorden van de volgende onderzoeksvragen:

- Zijn er indicaties voor de aanwezigheid van een of meerdere archeologische sites?
- Wat is de bodemopbouw? Zijn er lokale variaties binnen de bodemgenese?
- Wat is de impact van bodemvormende factoren of processen op het bewaringspotentieel en de bewaringstoestand van het archeologisch erfgoed?
- Zijn er in de proefsleuven relevante archeologische sporen of (steentijd)artefacten aanwezig?

Indien er relevante archeologische relicten aanwezig zijn:
- Wat is de aard van de grondsporen (natuurlijke en/of antropogeen)?
- Wat is de bewaringstoestand van deze sporen?
- Welke relevante archeologische structuren of vondstconcentraties zijn aanwezig? Wat is hun verspreiding en de densiteit?
- Wat is de datering van de sporen en de daarmee gepaarde fasering?
- In welke sporen of bodemhorizonten zijn er steentijdartefacten aanwezig (in situ of secundair materiaal)?
- Kan er een ruimtelijke afbakening (in drie dimensies) gemaakt worden van de zones met archeologische sporen of steentijdartefacten?
- Wat is het type vindplaats (bewoning, artisanaal, funerair, religieus, …) op basis van de aard van de contexten en/of het vondstmateriaal?
- Wat is de impact van de geplande werken op het archeologisch bodemarchief?
- Is er mogelijkheid tot behoud in situ en zijn er eventuele maatregelen nodig om aan het behoudsprincipe te voldoen?
- Indien behoud in situ van het archeologisch erfgoed onmogelijk of onwenselijk is in het kader van de geplande bodemingrepen: kan een afbakening gemaakt worden van bepaalde delen van het terrein die voorafgaand aan de werkzaamheden moeten onderzocht worden?
- Welke site-specifieke vragen moeten bij een eventueel vervolgonderzoek door middel van een opgraving, beantwoord worden?
- Zijn er structuren/sporen die bijzondere aandacht verdienen bij eventueel vervolgonderzoek?
- Welk kennispotentieel heeft de archeologische site op regionaal niveau en in breder perspectief?

Figuur 3: Voorgesteld proefsleuvenplan binnen het projectgebied (© Geopunt)

- Kan er een inschatting gemaakt worden van de noodzaak en vermoedelijke hoeveelheden van natuurwetenschappelijk onderzoek bij verder vervolgonderzoek?
- Kan er een inschatting gemaakt worden over budget, tijdsduur, personeelsbezetting, personeelskwalificaties en gespecialiseerde begeleiding bij een vervolgonderzoek?

1.2.2. Randvoorwaarden

Het archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem kon pas worden uitgevoerd in uitgesteld traject, na het bekomen van de verkavelingsvergunning wanneer de overeenkomst met de pachter beëindigd werd.

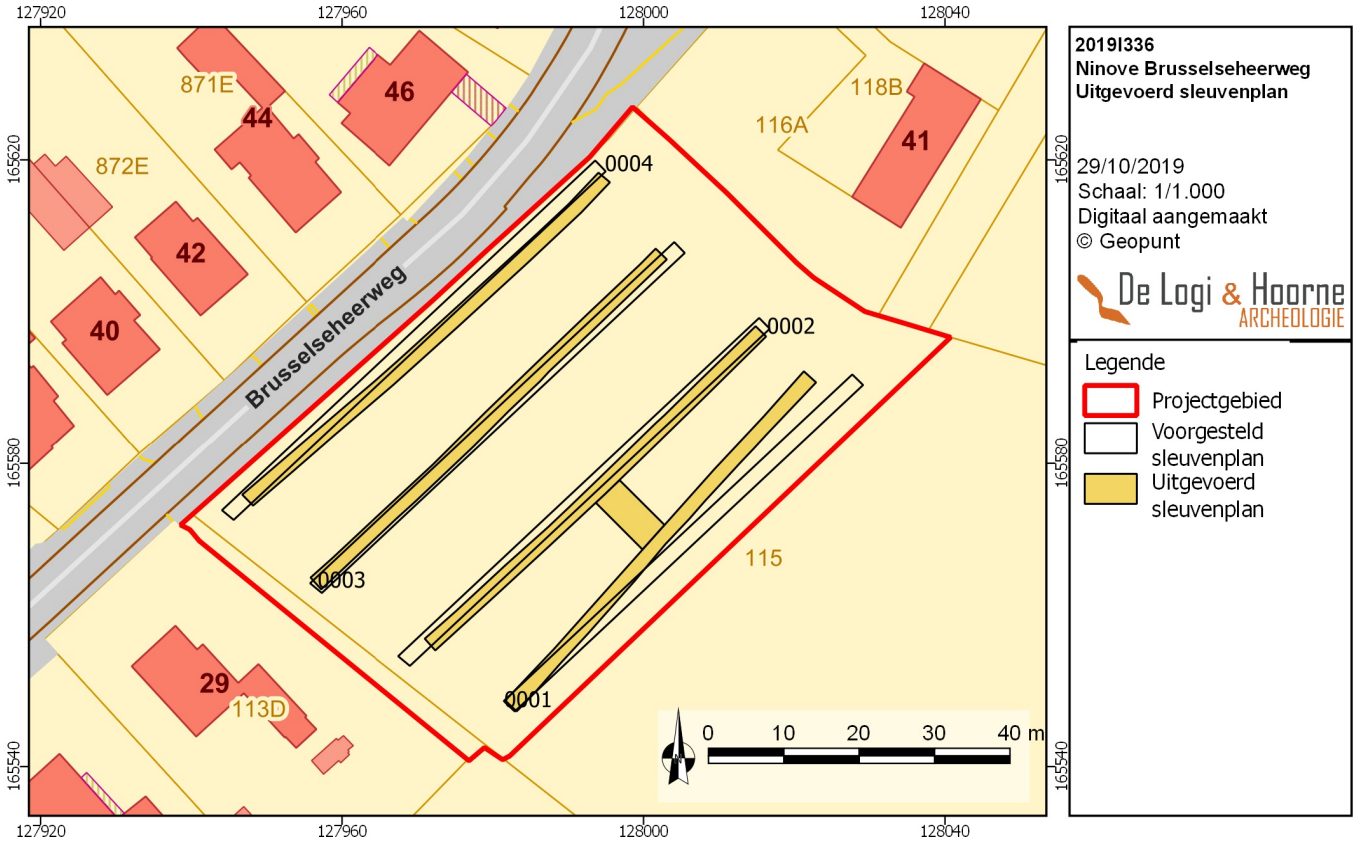
1.3. Onderzoeksstrategie en -methode

1.3.1. Motivering

Voor de inplanting van de proefsleuven werd geopteerd om, zoals bepaald in de archeologienota voor het uitvoeren van archeologisch onderzoek met ingreep in de bodem in uitgesteld traject 4 sleuven aan te leggen. Op die manier kon het projectgebied conform de Code van Goede Praktijk, onderzocht worden door middel van parallelle continue proefsleuven over de volledige oppervlakte van het betrokken perceel. Hierbij bedroeg de afstand tussen de proefsleuven maximaal 15m, as op as. In die optiek werden 4 sleuven met een NO-ZW-oriëntatie voorzien. In totaal omvatte het voorgestelde sleuvenplan een oppervlakte van 523m².

Met dit proefsleuvenschema was voorzien 13% van de totale oppervlakte van het terrein te onderzoeken. Daarnaast diende maximaal 2,5% van het projectgebied onderzocht te worden door middel van kijkvensters en/of dwarssleuven. De inplanting van de kijkvensters werd tijdens het veldwerk bepaald op basis van de meest relevante sporen in de proefsleuven of — in geval van afwezigheid van archeologische sporen — op basis van de meest veelbelovende bodemopbouw. De aanleg gebeurde in functie van een optimale kenniswinst. Binnen dit proefsleuvenonderzoek werd geopteerd om het bodemkundig onderzoek uit te voeren op basis van de bodemprofielen conform de Code van goede Praktijk.

Figuur 4: Uitgevoerd proefputplan binnen het projectgebied (© Geopunt)

De proefsleuven en bijhorende kijkvensters dienden conform de Code van Goede Praktijk aangelegd te worden met een graafmachine voorzien van rupsbanden en een tandeloze, 2m brede graafbak. Om de diepte van het archeologisch vlak te bepalen, dient de kraan steeds begeleid te worden door minstens één archeoloog en moeten alle verdere voorschriften uit de Code van Goede Praktijk gevolgd te worden.

1.3.2. Onderzocht gebied in cijfers

Uiteindelijk werd 491m², ofwel 12,2% van de toegankelijke zone binnen het projectgebied, onderzocht door de aanleg van proefsleuven. 37m², ofwel 0,9% werd onderzocht met kijkvensters. Dit komt in totaal neer op 13,1% van het toegankelijke projectgebied.

1.3.3. Vondstselectie en staalname

Gezien tijdens het onderzoek geen relevant archeologisch vondstmateriaal is aangetroffen, is er bijgevolg geen vondstselectie van toepassing. Tijdens het archeologisch vooronderzoek werd ervoor gekozen geen staalnames van de aangesneden sporen uit te voeren.

1.3.4. Organisatie en gebruikte materialen

Het vooronderzoek met ingreep in de bodem door middel van proefsleuven werd uitgevoerd op 30 september 2019 door Jana Van Nuffel, Sebastiaan Genbrugge en Frederik De Kreyger. Assistent-aardkundige Sebastiaan Genbrugge analyseerde de verschillende bodemprofielen.

Conform de code van Goede Praktijk en zoals vermeld in de archeologienota werd de aanleg van de proefsleuven en kijkvensters uitgevoerd met een graafmachine voorzien van rupsbanden en een tandeloze graafbak van 2m breed, en dit door de firma Ronny De Pourcq. De sporen, bodemprofielen en vondsten zijn geregistreerd via een IPad in een interne databank van het type File Maker Pro 18, terwijl alle opmetingen op het terrein zijn uitgevoerd met een gps-toestel Trimble type R10 GNSS. Alle sporen die in de sleuven zijn aangetroffen, werden opgeschaafd, gefotografeerd, opgemeten met het gps-toestel en beschreven in een database. De sporen kregen een uniek nummer dat is samengesteld uit het nummer van de sleuf of kijkvenster (0001 tot en met 1003) gevolgd door een volgnummer per sleuf (01, 02…). In een aantal sleuven werd een bodemprofiel aangelegd om de opbouw van de bodem te registreren. Elk profiel is gefotografeerd, ingemeten met het gps-toestel en uitvoerig bestudeerd door de assistent-aardkundige. De randen van de proefsleuven, kijkvensters, hoogtes van maaiveld en archeologisch vlak zijn opgemeten met het gps-toestel. Daarna zijn het plangebied in het algemeen en de sporen in het bijzonder met een metaaldetector type ADX-150 van XP onderzocht op de aanwezigheid van metaalvondsten. Het metaaldetectieonderzoek tijdens het proefsleuvenonderzoek leverde geen relevante vondsten op. Alle andere registraties op het terrein en tijdens de verwerkingsfase gebeuren conform de Code van Goede Praktijk. Deze nota is een verslag van de bekomen resultaten.

1.3.5. Motivering afwijkingen op voorziene strategie

Tijdens het onderzoek werd, zoals gesteld in de archeologienota voor archeologisch onderzoek met ingreep in de bodem en volgens de normen van de Code van de Goede Praktijk, geopteerd voor het aanleggen van 4 sleuven met een NO-ZW-oriëntatie door middel van een kraan met tandeloze graafbak van 2m. De vooropgestelde afmetingen en oriëntaties van de sleuven bleven zo goed als ongewijzigd.

1.3.6. Inbreng geconsulteerde specialisten en wetenschappelijk advies

Voor de registratie en interpretatie van de verschillende bodemprofielen is beroep gedaan op assistent-aardkundige Sebastiaan Genbrugge. De bodemprofielen werden tijdens het veldwerk geregistreerd en bestudeerd.

2. Assessmentrapport

2.1. Methoden, technieken en criteria

Dit assessmentrapport omvat alle informatie afkomstig uit het proefsleuvenonderzoek, met name al de relevante gegevens die met deze onderzoeksmethode over het projectgebied verzameld kunnen worden en bijdragen tot het gefundeerd inschatten van het archeologisch potentieel van het plangebied. Om dit laatste te bereiken worden de verzamelde gegevens

met elkaar vergeleken, geconfronteerd en samengelegd. Vanuit dit assessment van het plangebied moet een goede motivering mogelijk zijn over de noodzaak en het nut van al dan niet verder te nemen maatregelen.

Voor het assessment van de vondsten wordt elke aangetroffen materiaalcategorie per spoor apart bekeken. Daarbij wordt een kwantificatie uitgevoerd en indien mogelijk een datering naar voor geschoven. Bij het bekijken van het materiaal wordt een onderscheid gemaakt tussen wat als vondstensemble of als uitzonderlijke vondsten moet worden beschreven. De beschrijving van de vondstensembles en de uitzonderlijke vondsten gebeurt conform aan de richtlijnen volgens de Code Van Goede Praktijk (11.3.2.2 Assessment van vondsten: vondstensembles en 11.3.2.3 Assessment van vondsten: uitzonderlijke vondsten).

Voor het assessment van de sporen, spoorcombinaties en archeologische structuren worden de aanwijzingen van de Code Van Goede Praktijk nageleefd (11.3.4. Assessment van sporen, sporencombinaties en archeologische structuren). Het assessment van de sporen houdt in dat op basis van alle verzamelde gegevens over de sporen, in combinatie met de assessmentrapporten van de vondsten en stalen, een inschatting wordt gemaakt over de tafonomie en de mogelijke functie van de sporen. De sporen, spoorcombinaties en structuren worden beschreven, hun bewaringstoestand, en typologische, chronologische en ruimtelijke indeling worden onderzocht en behandeld. Aan de hand van deze gegevens wordt per dateringsfase het potentieel aan kennisvermeerdering ingeschat en meegedeeld.

Alle aangemaakte gegevens — dit omvat deze archeologienota, de foto's, de figuren, de lijsten, de plannen kaarten en lagen in GIS — worden digitaal bewaard op minstens twee individuele dragers zodat ze bij vernietiging van één drager niet verloren zijn.

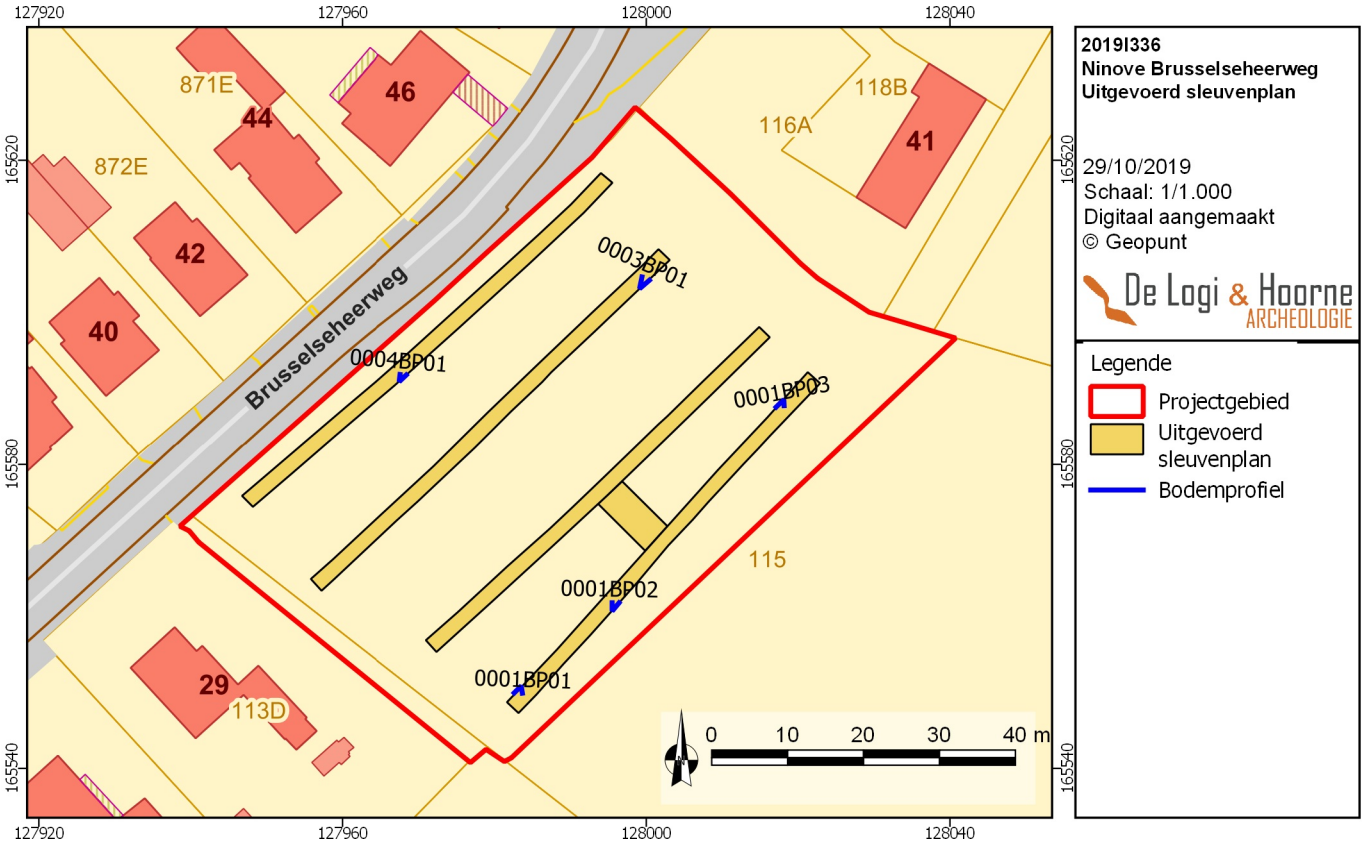
2.2. Aardkundige opbouw

2.2.1. Aardkundige eenheden

Op de bodemkaart staat het projectgebied gekarteerd onder vier verschillende bodemtypes. Het noordoostelijke gedeelte van het projectgebied omvat kunstmatige gronden, door de mens beïnvloedde gronden (OB). Volgens de *World Reference Base*-classificatie (WRB) wordt deze bodem geïnterpreteerd als een *Technosol/Not Surveyed*. Het grootste, centrale deel omvat een droge leembodem zonder profiel. De B-horizont is bedolven op minder dan 0,80m diepte Abp(c)). Volgens de *World Reference Base*-classificatie (WRB) wordt deze bodem geïnterpreteerd als *Haplic Luvisols* (*Siltic/Colluvic*). Dit impliceert een lemige textuurbodem die voorkomt onder oud akkerland en een hoge basenverzadiging kent en is afgezet langsheen een helling of aan de voet ervan als gevolg van erosieprocessen. De zuidwestelijke zone van het plangebied bestaat uit een droge leembodem met een textuur B-horizont (Aba1). Volgens de *World Reference Base*-classificatie (WRB) wordt deze bodem geïnterpreteerd als *Nudiargic Luvisols* (*Siltic*). Daarbij gaat het om een lemige bodem waarbij een kleiaanrijkingshorizont voorkomt, aan de oppervlakte horizonten of net onder de ploeglaag. De uiterste oostelijke hoek van het projectgebied staat gekarteerd als Acp(c), een matig droge leembodem zonder profiel, waarin op minder dan 0,80m diepte een bedolven textuur B-horizont voorkomt. Het gaat om een bodem die voorkomt in een colluviale context (Dondeyne *et al.* 2015).

De bodemopbouw van het projectgebied werd tijdens het proefsleuvenonderzoek bestudeerd aan de hand van vijf bodemprofielen. De eerste drie bodemprofielen werden verspreid door de meest noordwestelijke proefsleuf aangelegd. Een vierde bodemprofiel bevindt zich in het zuiden van het projectgebied en een laatste profiel bevindt zich in de noordoostelijke hoek van het projectgebied. Profiel WP0003BP01 werd als referentieprofiel weerhouden en ten gronde geanalyseerd.

Dit profiel bevatte vier horizonten. Bovenaan een donkergrijze – bruingrijze antropogeen verstoorde laag met nog duidelijke (bak)steenfragmenten aanwezig. Deze laag kent een variërende dikte tussen 0,20m en 0,30m (H1). Onder deze horizont bevindt zich een vrij homogene lichtbruine laag met een dikte van 0,40m (H2) met duidelijke bioturbatie. Hieronder bevindt zich een donkerbruine kleiig-lemige horizont met eveneens duidelijke sporen van bioturbatie. Deze horizont heeft een dikte van ongeveer 0,40m (H3). Tenslotte is er een vrij heterogene lichtbruine – bruinbeige horizont met een dikte van 0,20m (H4).

Figuur 5: Geregistreerde profielwanden binnen het projectgebied (© Geopunt)

Figuur 6: Foto van het referetieprofiel binnen het projectgebied (© Geopunt)

Het referentieprofiel is te interpreteren als een bodem waarbij de toplaag vrij hard en uitgedroogd is, onder invloed van de recente warme zomer en het hoge leemgehalte. Daarnaast zijn er duidelijke antropogene invloeden merkbaar zoals (bak)steenfragmenten binnen deze horizont. Daaronder bevindt zich een uitlogingshorizont (E-horizont), die zich kenmerkt door een lichtere kleur. Hieronder bevindt zich een B-horizont (of een begraven A-horizont) en tenslotte is er sprake van de aanzet naar een C-horizont.

Bij alle bodemprofielen is er duidelijk sprake van erosieprocessen – er is een hoogteverschil op het terrein van maar liefst 4,08m tussen het hoogst en laagst gelegen punt. Het gaat hierbij om colluviale afzettingen. Daarbij werd bij de bodemprofielen aan de zuidelijke zijde veel colluviaal materiaal afgezet. Bij de bodemprofielen aan de noordelijke zijde is het colluviaal materiaal veel minder aanwezig en werd de bodem lokaal afgetopt.

2.2.2. Geomorfologie

Met het proefsleuvenonderzoek werd geen nieuwe informatie betreffende de geomorfologie van het plangebied en omgeving toegevoegd aan wat via de bureaustudie al gekend was (Archeologienota ID10327, 2.3.1. Geografische beschrijving). De aanwezige bodemtypes komen in grote lijnen overeen met wat op het terrein, bij de bodemprofielen werd geregistreerd.

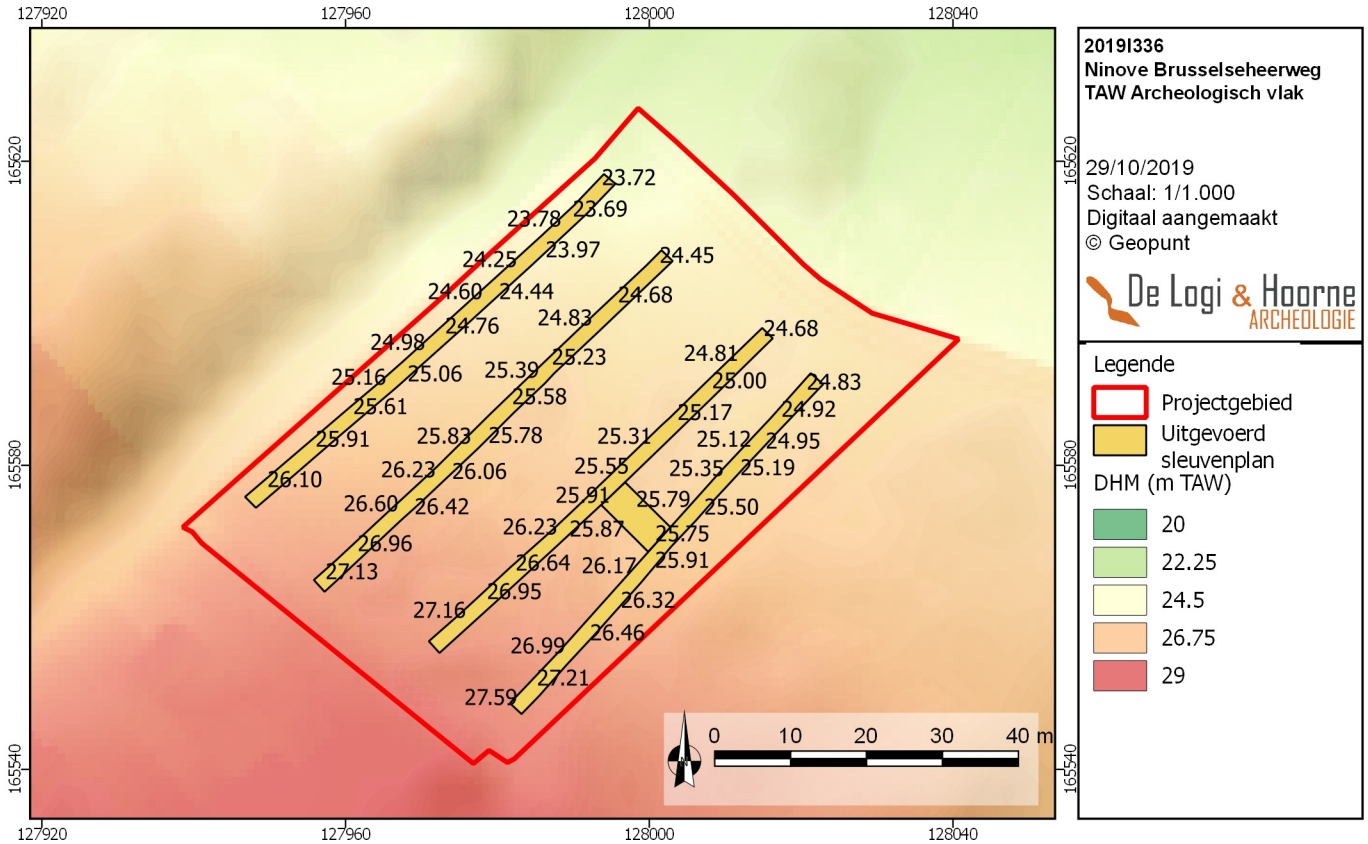
2.3. Assessment van de sporen, spoorcombinaties en archeologische structuren

In dit onderdeel van het assessmentrapport volgt een beschrijving van de archeologische site aan de hand van het sporenbestand of, in geval van artefactensites en de stratigrafie.

2.3.1. Stratigrafische opbouw van de archeologische site

De archeologische site vertoont geen complexe verticale of horizontale stratigrafie en binnen het projectgebied zijn geen complexe sporen of complexe spoorcombinaties aangetroffen. Alle sporen werden aangesneden in de ongestoorde moederbodem.

Figuur 7: Absolute waarde van het archeologisch niveau binnen het projectgebied (© Geopunt)

Het archeologisch niveau is met 23,69m TAW het laagst gelegen in de noordoostelijke hoek van het plangebied. Het hoogste deel van het archeologisch vlak is gelegen in de zuidwestelijke hoek van het plangebied op 27,59m TAW. Het maaiveld situeert zich tussen 24,07 m en 28,13m TAW en haar verloop stemt overeen met het reliëf van het archeologisch vlak.

2.3.2. Het sporenbestand algemeen

In de sleuven en kijkvensters werden met het proefsleuvenonderzoek in totaal twee sporen aangesneden, beide antropogeen van aard.
De sporen 000401 en 000402 situeren zich in de noordoostelijke hoek van het projectgebied en vertonen een eerder scherpe aflijning met een lichtbruine tot donkerbeige vrij homogene lemige textuur. De sporen zijn licht gebioturbeerd, ongeveer 10% tot 20%, en bevatten geen opmerkelijke inclusies. Op basis van de aflijning en vulling kunnen deze kuilen vermoedelijk in de nieuwe of zelfs in de nieuwste tijd gedateerd worden. Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden geen complexe sporen of complexe spoorcombinaties aangetroffen.

2.4. Assessment van de vondsten

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden geen vondsten gerecupereerd. Bijgevolg worden in deze nota geen vondstensembles, losse vondsten of bijzondere vondsten besproken.

2.5. Assessment van de stalen

Wegens een gebrek aan relevante sporen werden gedurende het proefsleuvenonderzoek geen stalen ingezameld. Staalnames van de aangetroffen sporen zouden geen potentiële kenniswinst opleveren of helpen bij het beantwoorden van de onderzoeksvragen (zie deel 2 “Verslag van resultaten; hoofdstuk 1: 1.2.1. Vraagstelling).

2.6. Conservatie-assessment

Het archief van het onderzoek zal bewaard worden bij De Logi & Hoorne bvba, Canadezenlaan 1A, 9991 Adegem. Alle aangemaakte gegevens — dit omvat deze archeologienota, de foto’s, de figuren, de lijsten, de plannen kaarten en lagen in GIS — worden digitaal bewaard op minstens twee individuele dragers zodat ze bij vernietiging van één drager niet verloren zijn.

2.7. Datering en interpretatie van het onderzochte gebied

Op basis van de tijdens het proefsleuvenonderzoek verzamelde gegevens kan gesteld worden dat binnen het plangebied enkel sporen uit de nieuwe tot nieuwste tijd voorkomen. Deze sporen liggen enigszins geclusterd op het terrein in de noordoostelijke hoek van het terrein langs de Brusselseheerweg. Vermoedelijk zijn deze kuilen te linken aan de veehouderij op het perceel, gezien zich in deze hoek momenteel nog steeds een drinkbak en toegang tot de weide bevindt. Op het hele terrein zijn geen indicaties gevonden voor de aanwezigheid van eventueel oudere periodes.

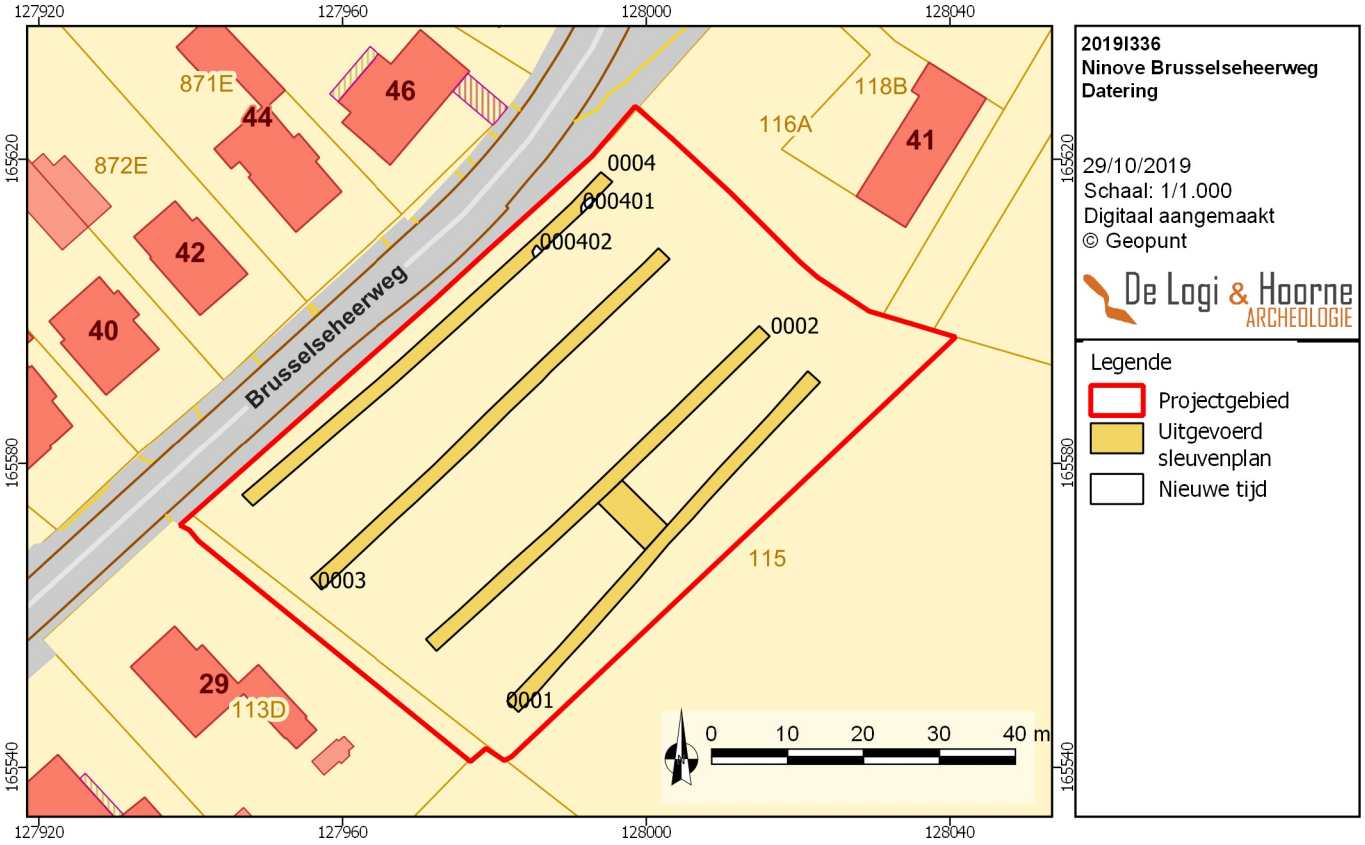
2.8. Confrontatie met eerder uitgevoerd onderzoek

Op basis van de voorgaande studie van geografische gegevens, archeologische vindplaatsen uit de directe omgeving, historische kaarten, luchtfoto’s en toponiemen werd de kans op de aanwezigheid van archeologische sites matig tot behoorlijk ingeschat.

Tijdens het vooronderzoek met ingreep in de bodem kon worden vastgesteld dat de aanwezige bodem grotendeels overeenkomt met de gekarteerde bodemtypes op de beschikbare bodemkaarten. De resultaten van het proefsleuvenonderzoek leverden geen sporen op die ouder zijn dan de nieuwe tijd, maar zijn niet terug te voeren naar enige gekende structuren.

2.9. Verwachting ten aanzien van archeologisch erfgoed

Wegens de afwezigheid van relevante archeologische sporen lijkt met dit proefsleuvenonderzoek de maximale kenniswinst voor het projectgebied behaald. Er wordt verder geen archeologisch erfgoed binnen dit projectgebied verwacht gezien op basis van de resultaten van dit onderzoek het gebied geen extra kennispotentieel meer te bieden heeft.

Figuur 8: Alle sporen binnen het projectgebied (© Geopunt)

2.10. Synthese

Met de uitvoering van een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem door middel van proefsleuven kon het archeologisch potentieel van het projectgebied van 4097m² langs de Brusselseheerweg in Neigem (Ninove) vastgesteld worden. Op basis van het proefsleuvenonderzoek kunnen de onderzoeksvragen als volgt beantwoord worden:

-Zijn er indicaties voor de aanwezigheid van een of meerdere archeologische sites?
De resultaten van het proefsleuvenonderzoek wijzen niet op de aanwezigheid van een archeologische site. Het proefsleuvenonderzoek leverde geen sporen op die ouder zijn dan de nieuwe tijd. De aangetroffen antropogene sporen zijn daarnaast niet archeologisch relevant.

- *Wat is de bodemopbouw en zijn er lokale variaties?*
Tijdens het vooronderzoek kon worden vastgesteld dat de aanwezige bodem grotendeels overeenkomt met de gekarteerde bodemtypes op de beschikbare bodemkaarten. Binnen het projectgebied werden wel noemenswaardige variaties van de bodemopbouw aangetroffen. Deze variaties zijn te wijten aan de antropogene verstoring van het terrein, aan het grote hoogteverschil van meer dan 4m binnen de grenzen van het projectgebied en tenslotte aan de colluviale afzettingen.

- Wat is de impact van bodemvormende factoren of processen op het bewaringspotentieel en de bewaringstoestand van het archeologisch erfgoed?
De steile helling zorgde voor de afzetting van colluvium binnen het projectgebied. Binnen de meest westelijke zone, bleek ook sprake van een lokale aftopping van deze afzettingen. De aftopping kan gezorgd hebben voor een negatieve impact, de afzetting van het colluvium zorgt normaalgezien voor een betere bewaring.

- Zijn er in de proefsleuven relevante archeologische sporen of (steentijd)artefacten aanwezig?
Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden geen indicaties aangetroffen voor de aanwezigheid van een of meerdere (steentijd)artefactensite(s). Het onderzoek leverde voornamelijk kuilen op niet ouder dan de nieuwe tijden waarvan de datering aan de hand van de hand van de aflijning van de sporen werd vooropgesteld.

Figuur 9: Overzichtsfoto van de proefsleuven

Figuur 10: Zicht op het kijkvenster

Figuur 11: Overzichtsfoto sleuf 0001

Figuur 12: Overzichtsfoto sleuf 0002

Figuur 13: Overzichtsfoto sleuf 0003

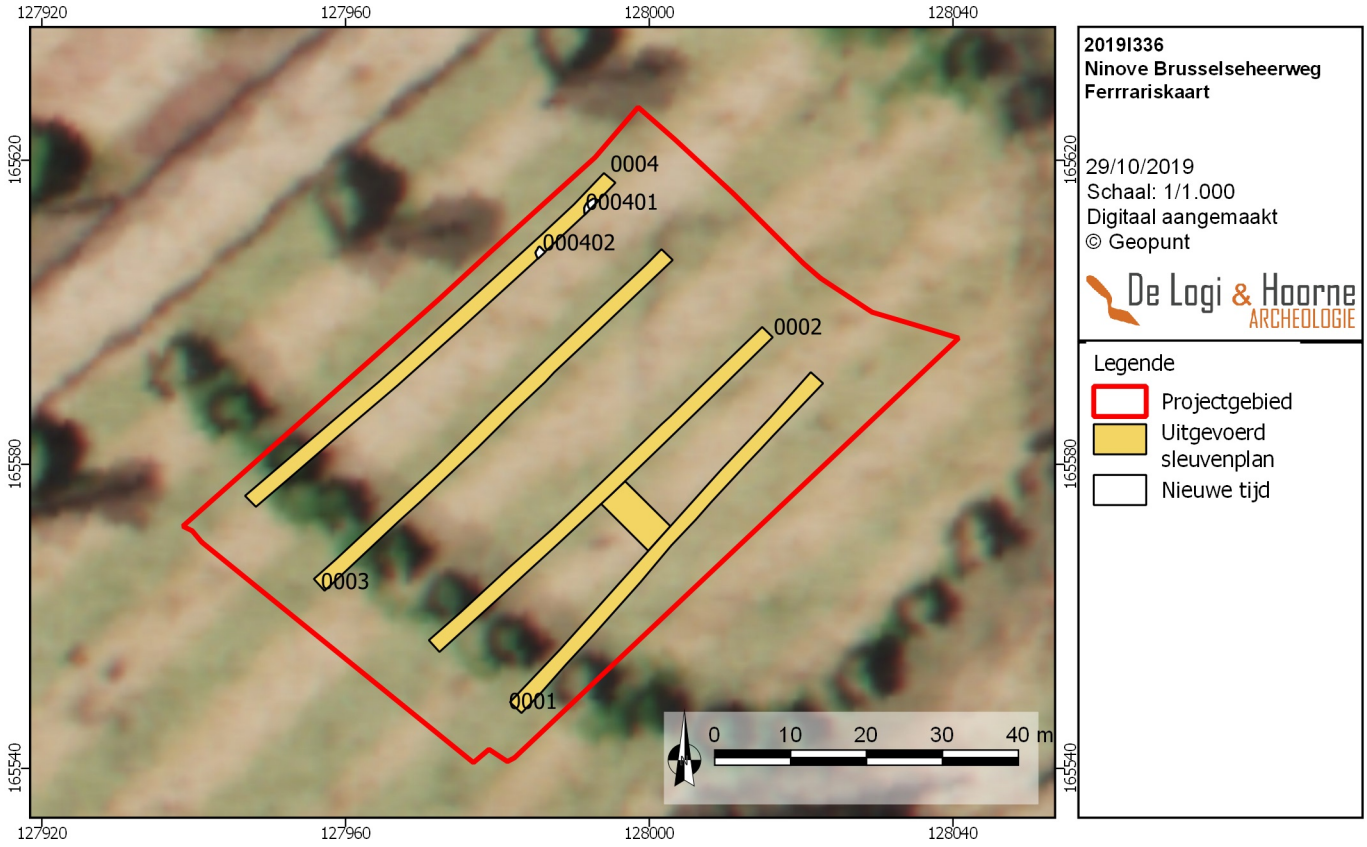
Figuur 14: Overzichtsfoto sleuf 0004

Figuur 15: Spoor 000402

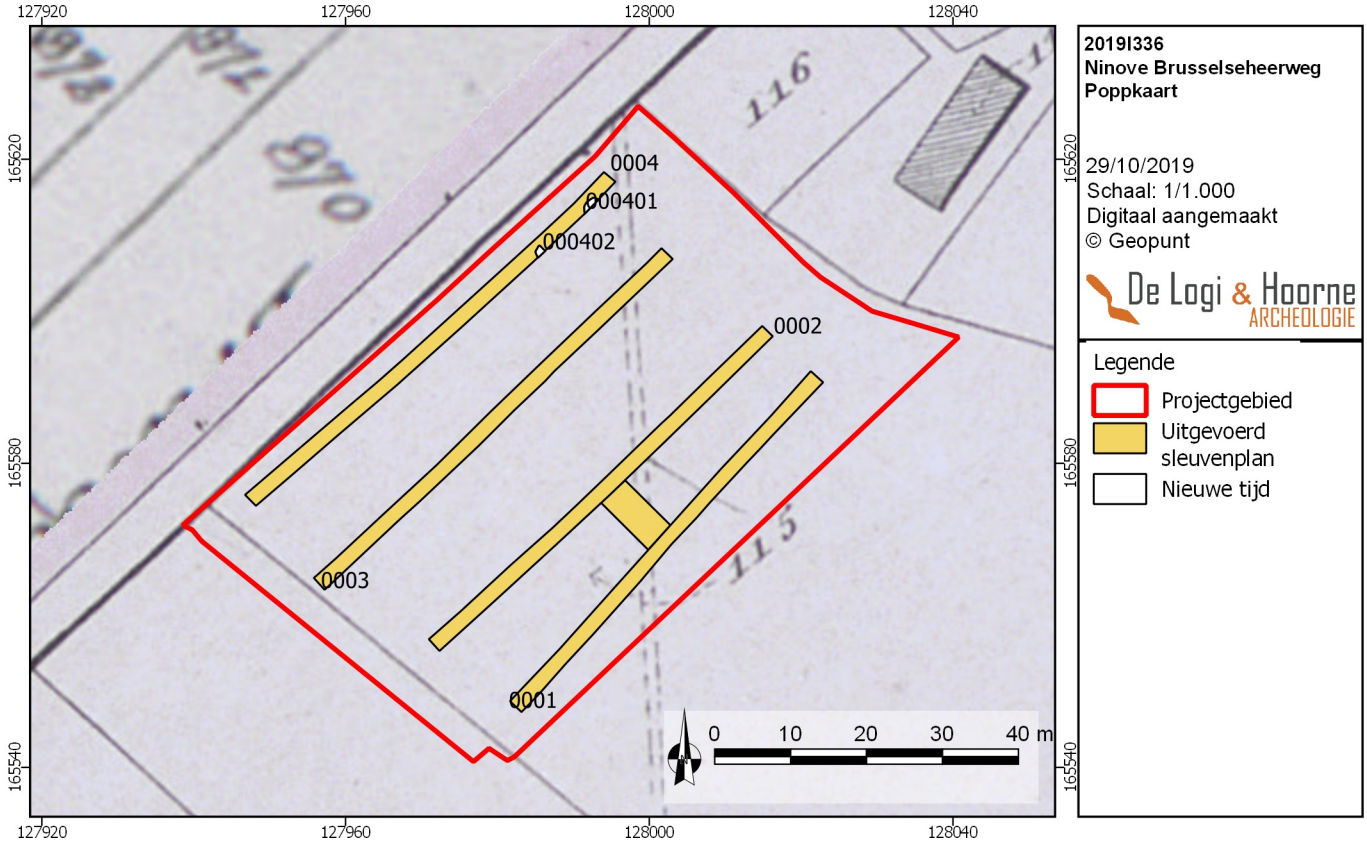

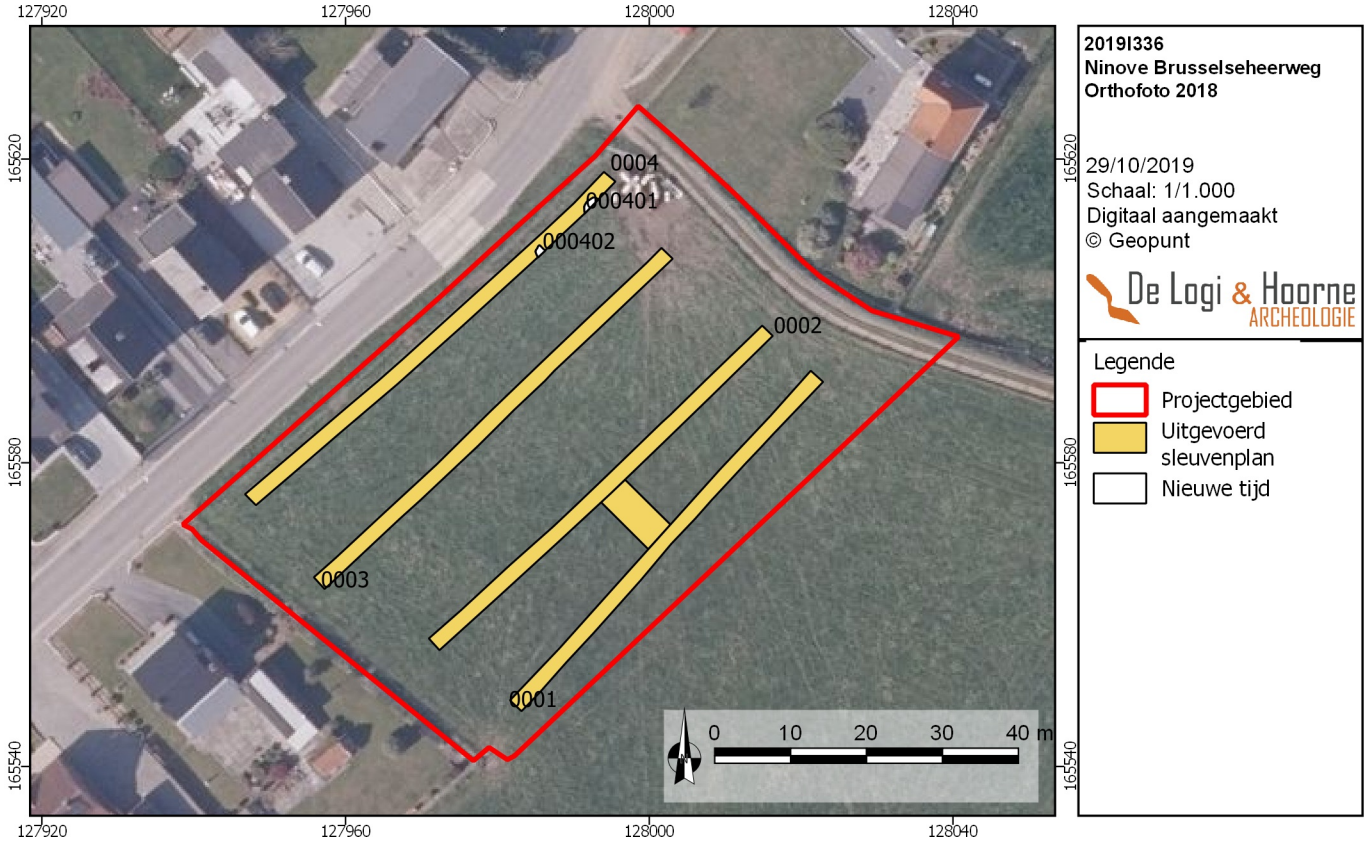
Figuur 16: Spoor 000401

Figuur 17: Projectie van de aangetroffen sporen binnen het projectgebied op de Ferrariskaart(© Geopunt)

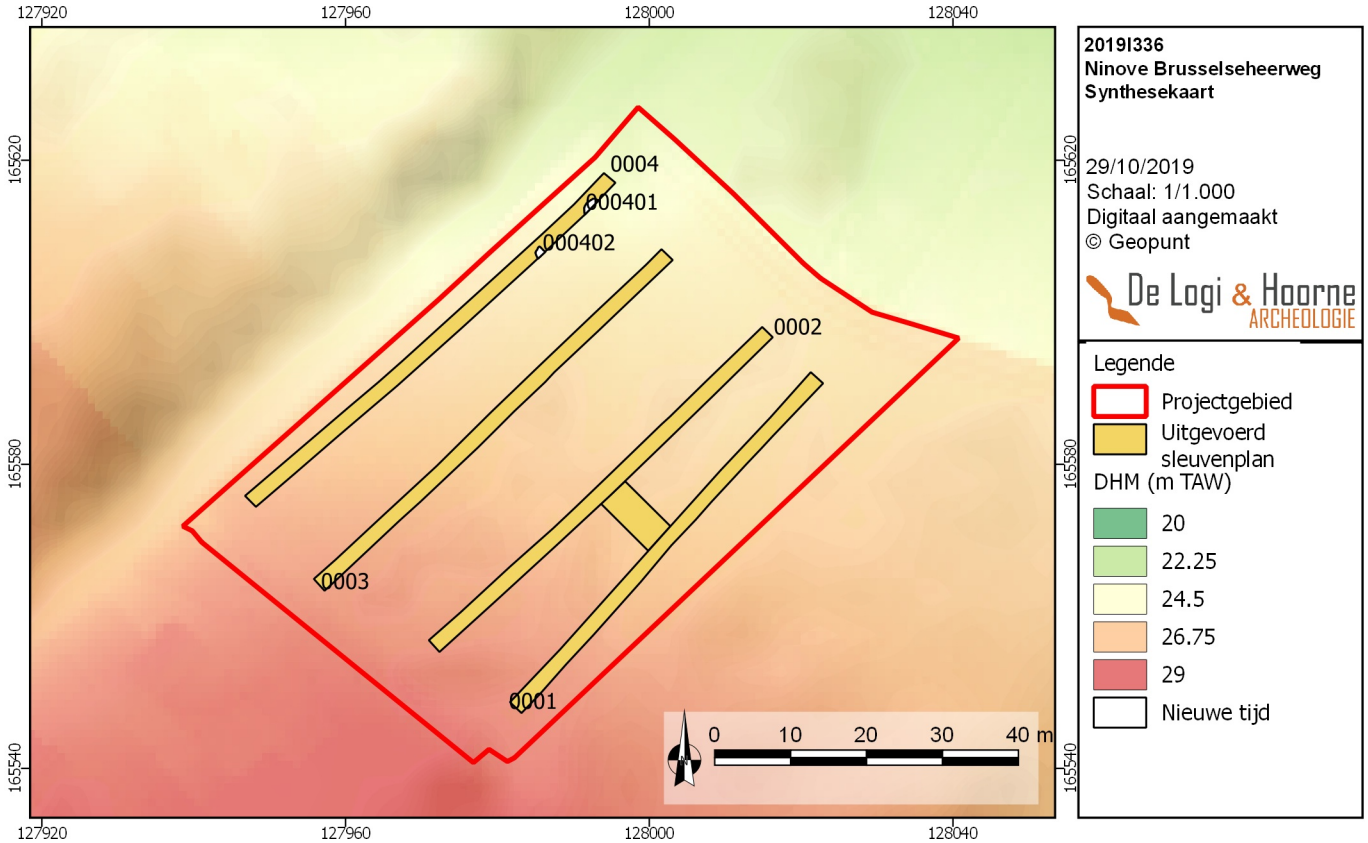
Figuur 18: Projectie van de aangetroffen sporen binnen het projectgebied op de Poppkaart (© Geopunt)

Figuur 19: Projectie van de aangetroffen sporen op een orhtofoto uit 2018 (© Geopunt)

Figuur 20: Synthesekaart (© Geopunt)

Wegens een gebrek aan relevante archeologische sporen dienen de overige onderzoeksvragen zoals voorgesteld tijdens de melding en de vraagstelling (zie 1.3.1. Vraagstelling) niet beantwoord te worden.

2.11. Samenvatting

Op het perceel van 4097m² langs de Brusselseheerweg in Neigem (Ninove) wordt een verkaveling gepland waarvoor een archeologienota diende opgesteld te worden. De eerste fase hiervan — het bureauonderzoek en een landschappelijk booronderzoek — kon geen uitsluitsel bieden over het archeologisch potentieel van het projectgebied. Er werd bijgevolg een proefsleuvenonderzoek in uitgesteld traject geadviseerd.

Het proefsleuvenonderzoek kon het archeologisch potentieel van het plangebied met de aanleg van 4 proefsleuven en een kijkvenster voldoende evalueren. Hiermee werd 13,1% van het projectgebied onderzocht. Na de uitvoering van het proefsleuvenonderzoek bleek het projectgebied geen archeologisch interessante sporen te bevatten. Tijdens het vooronderzoek werd vastgesteld dat de aanwezige bodem overeenkomt met de bodemtypes op de Belgische bodemkaart. De twee aangetroffen sporen lijken op basis van hun opvulling en niet ouder te zijn dan de nieuwe tijden. Gezien er echter geen relevante archeologische sporen werden aangetroffen leidt dit tot de conclusie dat het plangebied bij een eventueel vervolgonderzoek geen verdere archeologische kenniswinst kan opleveren. Zodoende is het potentieel op kenniswinst bij een archeologisch vervolgonderzoek in de vorm van een opgraving zo goed als nihil, waardoor verder terreinonderzoek niet noodzakelijk of nuttig is, gezien de geplande ontwikkelingen geen archeologische site zullen vernietigen.

Hoofdstuk 2: Bibliografie en bijlagen

1. Bibliografie

Dondeyne S., Vanierschot L., Langohr R., Van Ranst E & Deckers J., 2015. *De grote bodemgroepen van Vlaanderen. Kenmerken van de Reference Soil Groups volgens het internationale classificatiesysteem World Reference Base*. KU Leuven & Universiteit Gent in opdracht van Vlaamse overheid, Departement Leefmilieu, Natuur en Energie, Afdeling Land en Bodembescherming, Ondergrond, Natuurlijke Rijkdommen.

Heynsens N., Genbrugge S., & Hoorne J., 2018. *Ninove-Brusselseheerweg,* DLH-archeologienota (ID: 10327).

2. Bijlagen

2.1. Lijst van plannen en kaarten

Plannen- en kaartenlijst
Projectcode 2019I336

	Type plan	Onderwerp plan	Aanmaakschaal	Aanmaakwijze	Datum
1	Kadasterkaart	Kadasterkaart	1:1	digitaal	29/10/2019
2	Topografische kaart	Topografische kaart	1:1	digitaal	29/10/2019
3	Orthofoto	Voorgesteld sleuvenplan	1:1	digitaal	29/10/2019
4	Kadasterkaart	Uitgevoerd sleuvenplan	1:1	digitaal	29/10/2019
5	Kadasterkaart	Bodemprofielen	1:1	digitaal	29/10/2019
7	Digitaal Hoogtemodel	TAW	1:1	digitaal	29/10/2019
8	Kadasterkaart	Alle sporenlijst	1:1	digitaal	29/10/2019
18	Ferrariskaart	Projectie op historische kaart	1:1	digitaal	29/10/2019
19	Poppkaart	Projectie op historische kaart	1:1	digitaal	29/10/2019
20	Orthofoto	Projectie op orthofoto 2018	1:1	digitaal	29/10/2019
21	Synthesekaart	Synthesekaart	1:1	digitaal	29/10/2019

2.2. Fotolijst

Fotolijst Projectcode 2019I336

Figuur	Type foto	Onderwerp	Vervaardiging	Datum
3	Profielfoto	Referentieprofiel	digitaal	30/09/2019
10	Overzicht	Overzichtsfoto sleuven	digitaal	30/09/2019
11	Overzicht	Kijkvenster	digitaal	30/09/2019
12	Overzicht	Sleuf 0001	digitaal	30/09/2019
13	Overzicht	Sleuf 0002	digitaal	30/09/2019
14	Overzicht	Sleuf 0003	digitaal	30/09/2019
15	Overzicht	Sleuf 0004	digitaal	30/09/2019
16	Vlakfoto	Spoor 000402	digitaal	30/09/2019
17	Vlakfoto	Spoor 000401	digitaal	30/09/2019

2.3. Sporenlijst

2.5. Referentieprofielen

profielnummer	nummer aardkundige eenheid/laag	benaming aardkundige eenheid	begindiepte (cm)	einddiepte (cm)	ondergrens bereikt?	nat-vochtig-droog	textuur	kleur visueel	fenomenen - processen	grensduidelijkheid ondergrens	grensregelmatigheid ondergrens	andere relevante observaties
WP0003BP01	1	Ah	0	30	ja	(zeer) droog		donkergrijs - bruingrijs	doorworteling van gras	duidelijk	recht	droogt snel uit
WP0003BP01	2	E	30	70	ja	droog		lichtbruin beige	lichte doorworteling van gras	duidelijk	recht	droogt minder snel uit
WP0003BP01	3	B	70	120	ja	vochtig		donkerbruin - bruin	kleig leem	duidelijk	onregelmatig	/
WP0003BP01	4	C	120	130	nee	vochtig		lichtbruin - beige met donkerbruine vlekken	duidelijke uitloging (beige)	/	/	/